

Kaj je zlatenica?

Zlatenica je pogost pojav pri novorojenčkih. Običajno se razvije v prvem tednu življenja, pogostejša je pri nedonošenih otrocih. Največkrat izzzveni v dveh tednih pri donošenih in nekoliko kasneje pri nedonošenih otrocih. V večini primerov je stanje blago in prehodno, vendar je pri nekaterih novorojenčkih potrebno zdravljenje. Po odpustu iz porodnišnice stopnjo zlatenice ter napredovanje na telesni teži spremlja patronažna sestra.

Zakaj nastane zlatenica?

Zlatenica nastane zaradi kopičenja bilirubina v krvi, kar privede do rumenega obarvanja kože in beločnic. Bilirubin je rumeno barvilo, ki nastaja ob razgradnji rdečih krvničk. Ker jetra novorojenčka še ne delujejo v zadostni meri in/ali je tvorba bilirubina povečana, se ta iz telesa ne more učinkovito izločiti, zato pride do začasnega zvišanja njegove ravni.

Kako zlatenico prepoznamo?

- Pri otroku opazimo **rumenkasto obarvanost** kože in beločnic (običajno se najprej pojavi na obrazu in se nato postopoma širi navzdol po telesu).
- Otrok je ob tem lahko bolj zaspan in se slabše hrani.

Kako poteka zdravljenje?

Večina primerov zlatenice ne potrebuje posebnega zdravljenja, zadostuje redno dojenje ali hranjenje. Pogost vnos hrane spodbuja izločanje bilirubina preko blata in urina.

V primerih, ko raven bilirubina preseže varno mejo, se zdravnik lahko odloči za naslednje ukrepe:

- **Fototerapija:** otrok je slečen izpostavljen posebni modri svetlobi. Ta spremeni strukturo bilirubina v obliko, ki jo telo lažje izloči. Postopek je neboleč in varen. Fototerapijo lahko izvajamo tudi več zaporednih dni, dokler vztrajajo višje vrednosti bilirubina v krvi.
- **Nadzor nad zaužito količino mleka in pridobivanjem telesne teže:** zadostna količina mleka novorojenčku omogoča rast, razvoj in ustrezno hidracijo.
- **Redno spremljanje ravni bilirubina:** z odvzgom kapljice krvi zdravniki spremljajo raven bilirubina.

Kdaj k zdravniku?

- Če se pojavi rumena obarvanost kože, ki napreduje na trup in okončine,
- če je otrok izrazito zaspan, se težko zbudi za hranjenje ali ne sesa dobro,
- če opazimo zmanjšano odvajanje urina in blata,
- če se pojavita brezbarvno, belo, sivkasto blato in/ali temen urin,
- če opazimo nenavaden jok, togost mišic, zavračanje hranjenja ali pojav mišičnih krčev.

Za razjasnitev morebitnih dodatnih skrbi se lahko posvetujete s patronažno službo, porodnišnico ali izbranim pediatrom.

Gradivo je informativne narave in kot tako namenjeno izključno splošnemu informiranju. Gradivo ne more nadomestiti pregleda pri zdravniku. Opisane informacije so splošne narave in morda niso primerne za vsak posamezen primer. V primeru nejasnosti ali vprašanj se posvetujte s svojim zdravnikom, v primeru nujnih stanj vedno pokličite 112. Gradivo temelji na smernicah, veljavnih v maju 2026. Pregledali so ga pediatri in zdravniki, ki obravnavajo otroke in mladostnike. Avtorji gradiva ne zagotavljajo, da so informacije vedno popolne, popolnoma posodobljene ali primerne za vsak klinični primer. Prav tako ne prevzemajo odgovornosti za kakršnekoli posledice, ki bi lahko nastale zaradi uporabe navedenih informacij. Uporaba gradiva je na lastno odgovornost.